

PROJECT

Poortvrije passages onder Amsterdam Centraal krijgen dikke 8

De bouw van de poortvrije passages onder Amsterdam CS is in recordtempo uitgevoerd en vooral zonder gedoe. Zowel opdrachtgevers NS en ProRail als bouwverzorger BAM geven het project een dikke acht voor de uitvoering, de samenwerking en het verloop.

Ingrid Koenen

Amsterdam - Bouwmanagers Albert Hazeleger (ProRail) en Hans Lammers (BAM) zijn dik tevreden over het verloop van het project dat 'lean' en 'mean' binnen dertien weken is uitgevoerd door gemiddeld vijftig mensen in de bouwkuip.

Onverwachte tegenvallers waren diverse asbestvondsten en een vergeten damwand, maar elke maandag stipt om 09.00 uur moest de oorspronkelijke planning weer kloppen. De avonden en weekenden waren soms nodig om weer in te lopen op de planning waarbij in principe van 7 tot 7 werd gewerkt en twee weken volcontinu. Onder leiding van Motion Consult vond vorige week een laatste evaluatie van het project plaats.

Het d&c-contract met een bijbehorend bonus/malus-systeem en risicofonds waren de basis voor het goede verloop, denken de bouwmanagers. Open overleg en transparante samenwerking werkten eveneens mee aan de goede werksfeer. Iedereen weet dat de bouwpraktijk vaak anders verloopt en dat wantrouwen en formele spelletjes de overhand hebben. "Een verademing als je ziet dat het ook anders kan. Het is een *prisoner's dilemma* door bij een start up meteen aan te geven dat niet iedere cent wordt omgedraaid en tegenvallers bespreekbaar zijn, want als je pech hebt, onttaardt zo'n open houding in misbruik", schetst Hazeleger. In de zandbak onder Amsterdam Centraal zijn twee bakken van 45 bij 80 meter gebouwd, waardoor passanten die niet met de trein willen, het station wel kunnen passeren. In de toekomst is ook nog plek voor winkels. Een

precisieklus onder de perrons en met links en rechts de buizen van de Noord-Zuidlijn. Aan de uitvoering ging een jaar van voorbereiding en planning vooraf, want naast het halen van de buitendienststellingen, prijkte boven aan de risicolijs de keiharde eis van minimaal 2,5 meter loopruimte voor de reizigers op de perrons. "Onze inschrijving was scherp en de bonus van 3 procent was onze winstmarge. De wetenschap dat er nog een potje achter de hand was zorgde ervoor dat we soms al problemen oplossen zonder daar formeel toestemming voor te hebben. Met buitendienststellingen en een krappe planning is het prettig om tempo te houden en niet voor ieder wiswasjes het werk te onderbreken. Voor optredende risico's en meerwerk werkten we

met een open begroting zodat de opdrachtgever wel precies wist hoe of wat", vult Lammers de werkwijze van BAM aan. De bouwmanager koos zijn onderaannemers zorgvuldig en betrok ze meteen bij de uitvoering. De prijs die zij neerlegden voor de deelklus werd een op een doorgerekend in de offerte naar ProRail en niet meer ter discussie gesteld. Successen en mijlpalen werden regelmatig gevierd met taart en tijdens het barre winterweer is een keer spontaan erwtensoep uitgedeeld. De werkploeg won eind vorig jaar de Cobouw-award voor leukste team: een extra *boost* van de moraal. Bart Daalder van NS heeft zich er slechts één keer mee bemoeid toen het aantal meerwerken opliep. De NS financiert de klus op het station en moet uiteindelijk toestemming

geven. "Alles is toen open op tafel gelegd en uiteindelijk in één keer afgekaart. Als je zoiets te veel laat stapelen, kan een soepel lopend project alsnog omslaan in wantrouwen." De partijen gunden elkaar het vertrouwen en de ruimte zonder daar de professionele verhoudingen of elkaars rollen uit het oog te verliezen. Ronduit spannend was of BAM de aangepaste werkwijze met de bouwkuipen kon uitvoeren. Daarvoor was het noodzakelijk om gaten in de bovenliggende perrons te boren, maar dat kon alleen als het spoor buiten dienst was. Hazeleger zorgde ervoor dat de werkzaamheden mochten meeliften met een andere klus waarvoor het treinverkeer was stilgelegd. De cijfers uit de eindevaluatie bevestigden het positieve beeld en

Projectgegevens

Project:
Poortvrije passages onder Amsterdam Centraal Station
Opdrachtgever:
ProRail namens NS
Ingenieursdiensten:
Arcadis en Movares
Opdrachtnemer:
BAM Civiel
Contract: d&c
Contractwaarde:
25 miljoen euro
Bouwtijd:
4 keer dertien weken

Een passage in de bouw-fase. Foto: Jos van Zetten

Van links naar rechts: Hans Lammers (BAM), Marene van den Enk (Motion Consult), Bart Daalder (NS) en Albert Hazeleger (ProRail). Foto: Christiaan Krouwels

alle partijen weten uit de praktijk dat projecten in de bouw ook een stuk moeizamer kunnen verlopen. De rapportcijfers variëren van 7,2 voor de overgang van ontwerp naar uitvoering tot een 8,8 voor de samenwerking. Gemiddeld een dikke 8 en dat is hoog, weet ook Marene van den Enk van Motion

Consult die vaak startups en evaluaties in de bouw begeleidt. "Je voelde meteen de 'vibe' en het is duidelijk dat tussen beide teams een klik was. Persoonlijke verhoudingen zijn veel belangrijker dan de techniek, want zeggen dat je open en transparant werkt, is niet hetzelfde als doen."